

شیوه نامه تدوین تحقیق پایانی پایه هشتم

مراحل طراحی تحقیق و جمع آوری اطلاعات

برای نوشتن تحقیق پایانی لازم است مراحل زیر را دنبال نموده، و به روشی که در پی می آید عمل کنید.

۱- انتخاب موضوع

ابتدا موضوعی کلی را که به آن علاقمند هستید و ترجیحاً سؤال ذهنی خودتان است مشخص نموده، و به تجزیه و تحلیل آن پردازید، و شاخه ای از آن را که کاربردی و مفید است انتخاب کنید و آن را موضوع اصلی تحقیق خود قرار دهید. این موضوع باید شرایط زیر را داشته باشد.

الف: موضوعی نو و جدید و به صورت جزئی باشد (تکراری و کلی نباشد)

ب: در ارتباط با یکی از حوزه های علوم اسلامی باشد.

ج: محقق با توجه به سوابق مطالعاتی خود توانائی انجام آن را داشته باشد.

د: در زمان معینی که از شما خواسته شده قابل اتمام باشد.

هـ: متناسب با حجم پیش بینی شده برای پایه هشتم یعنی حداقل ۳۵ و حداکثر ۴۵ صفحه باشد. (در موارد استثنایی با تشخیص استاد راهنما و تایید مرکز، سقف صفحات قابل افزایش است)

و: منابع کافی در دسترس شما باشد.

ز: موضوع صریح و بدون ابهام باشد به گونه ای که بتوان تعریف دقیقی از موضوع ارائه کرد.

تذکر: جهت تصویب موضوع، انتخاب سه موضوع با نظر استاد راهنما در فرم ثبت موضوع و ارائه به مرکز الزامی است.

۲- طرح اولیه تحقیق

پس از تصویب موضوع و دریافت فرم شماره ۲ از مرکز به طراحی اولیه تحقیق پردازید.

برای طراحی اولیه تحقیق مراحل زیر را طی کنید:

الف: سعی کنید موضوع تحقیق را به دقت تعریف کنید، به نحوی که هیچ گونه ابهامی در آن نباشد.

ب: عنوان مناسبی برای تحقیق برگزینید. این عنوان باید گویا و کوتاه باشد.

ج: در این مرحله باید پیشینه موضوع را مورد مطالعه قرار دهید تا مشخص شود که آیا افراد دیگری قبلاً در این مورد پژوهش نموده اند یا خیر؛ و اگر پژوهشی در این زمینه انجام شده نتایج به دست آمده در آنها چه بوده است.

د: سؤالاتی منطقی طرح نمائید.

در این مرحله به مطالعه اجمالی موضوع پرداخته و سعی کنید با استفاده از اطلاعات شخصی خودتان و مشاوره با اساتید سؤالاتی منطقی در رابطه با این موضوع طرح نمائید.

اهمیت طرح سؤال از آن روست که هر یک از این سؤالات یک قسمت از مقاله شما را تشکیل خواهد داد.

برای طرح سؤال، موارد زیر را در نظر بگیرید:

الف: سعی کنید سؤالات گویا و روشن باشد.

ب: جزئی و دقیق باشد.

ج: واقعی باشد؛ یعنی از طرح سؤالاتی صورتی و ساختگی که دغدغه شما نیست پرهیز کنید.

د: سودمند باشد و نیازی از نیازهای فکری - فرهنگی جامعه را برطرف کند.

۳- مطالعه و فیش برداری

در این مرحله با توجه به سؤالاتی که قبلاً طرح کرده‌اید به مطالعه منابع پرداخته و سعی کنید در هنگام مطالعه به جواب سؤالاتی که قبلاً طرح کرده‌اید دست یابید.

لازم است در حین مطالعه، مطالب مورد نظر خود را استخراج کرده و هر مطلب را در یک فیش ثبت نمایید و این فیشها را بر اساس یک نظم منطقی که قبلاً در تنظیم و مرتب کردن سؤالات رعایت کرده‌اید دسته بندی نمایید.

۴- تجزیه و تحلیل مطالب

پس از پایان یافتن فیش برداری و تنظیم آنها حاصل تلاش خود را که همان مطالب جمع آوری شده است مجدداً مرور نموده و به تجزیه و تحلیل این مطالب پردازید.

سعی کنید در این مرحله با استفاده از مطالب جمع آوری شده به پاسخگویی سؤالاتی که قبلاً طرح کرده‌اید پردازید، و با استفاده از دلایل و شواهد محکم مطلب خویش را تبیین نمایید.

۵- تنظیم و نگارش

پس از انجام مراحل بالا، حاصل تلاش خود را که عبارت است از مجموعه مطالب جمع آوری شده و تجزیه و تحلیل های خودتان همراه با جمع بندی نهایی و نتیجه گیری روشن و صریح با رعایت اصول و قواعد نگارش و ویرایش بر روی کاغذ پیاده کرده، و آن را مورد بررسی مجدد قرار دهید.

در تنظیم صفحات تحقیق پایانی ترتیب زیر را رعایت نمایند.

۱. روی جلد تحقیق پایانی (پیوست ۱)

۲. صفحه بسم الله الرحمن الرحيم؛ به شکل ساده و بدون کاربردن کادر و تزئینات مختلف در مرکز صفحه تنظیم گردد.

۳. صفحه تقدیم (اختیاری)

۴. صفحه تقدیر (اختیاری)

۵. چکیده فارسی و کلید واژه‌ها

چکیده شامل خلاصه ای از تعریف مسئله، بیان ضرورت تحقیق، سوال اصلی تحقیق، روش تحقیق و نتیجه حاصله می نماید می باشد و بایستی به نحوی نگارش شود که خواننده با مطالعه آن کاملاً از محتوای موضوع مورد تحقیق در تحقیق پایانی آگاهی یابد. در چکیده از اشاره به تاریخچه، فصل بندی و ذکر منابع خودداری گردد. تعداد کلمات چکیده حداکثر ۲۵۰ کلمه بوده و در یک صفحه و در یک پاراگراف تنظیم شود.

کلید واژه‌ها در یک سطر جداگانه نوشته شود و تعداد آنها ۵ تا ۷ کلمه باشد.

۶. فهرست مطالب؛

در فهرست مطالب کلیه فصول، بخش‌ها و زیر بخش‌های بدنه اصلی و سایر اجزاء از قبیل منابع و پیوست‌ها ذکر می‌گردد. در ستون سمت راست عناوین مطالب و در ستون چپ مقابل عنوان شماره صفحه آغاز آن مطلب آورده شود.

۷. متن اصلی؛ شامل:

أ- مقدمه (معرفی اجمالی موضوع، ذکر عناوین فصول، انگیزه اهتمام به موضوع و قدردانی از اشخاص)

ب- فصل اول در دو قسمت:

کلیات (بیان مسئله؛ اهمیت و ضرورت؛ سوالات تحقیق؛ فرضیات تحقیق (در صورت لزوم)؛ پیشینه تحقیق)؛

مفاهیم (مباحث مقدماتی و مفاهیم اولیه که برای روشن شدن بحث و قبل از ورود به اصل موضوع مورد نیاز است).

ج- فصل‌ها (دوم و سوم و ...) می باشد.

۸. نتایج و پیشنهادها: در نتیجه دستاوردها و حاصل پژوهش، بدون بیان ادله و شواهد در بخش پایانی بیان می‌شود و چون

ناظر به مطالب گفته شده قبلی است دیگر نیازی به آدرس و ارجاع نبوده و تنها نتیجه بدست آمده از مطالب قبل بیان

می‌شود.

۹. فهرست منابع (کتابنامه)؛ (در قسمت هفتم توضیح داده خواهد شد)

۱۰. پیوست‌ها (در صورت نیاز)؛

۶- ارجاع (پاورقی):

در صورتی که یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد، توضیح را می‌توان به صورت زیرنویس در همان صفحه ارائه نمود. در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره‌ای که به صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن چاپ می‌شود، مشخص شده و در پانویس، توضیح مربوط به آن شماره ارائه می‌شود.

مواردی که در پانویس بیان می‌گردد:

۱. مشخصات کتاب‌شناسی مأخذی که در متن از آن مطلبی به عبارت یا به مضمون نقل شده باشد.

ارجاع به **کتاب** (نام خانوادگی و نام نویسنده، نام کتاب، مترجم [اگر کتاب ترجمه شده]، شماره جلد، شماره صفحه)

مانند: طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، مترجم حسین نوری همدانی، جلد ۳، ص ۲۸

ارجاع به **قرآن** (سوره، آیه) و **نهج البلاغه** (نهج البلاغه، شماره خطبه یا نامه یا حکمت)

مانند: بقره، ۵۸ نهج البلاغه، خطبه ۳

ارجاع به **مقالات** (نام خانوادگی، نام، عنوان تحقیق (مقاله)، مترجم، نام مجموعه یا مجله، نام گردآورنده، شماره مجله، شماره صفحه)

چند نکته:

أ- اگر ارجاع بعدی بلافاصله پس از ارجاع نخست (منبع قبلی) بیاید کلمه «همان» ذکر می‌شود و اگر شماره صفحه تغییر کند

«همان و شماره صفحه».

ب- اگر ارجاع به چند صفحه متوالی باشد، در این صورت می‌نویسیم صص ۱۲۰-۱۲۴

۲. مطالب حاشیه‌ای، توضیحی، تفصیلی یا فرعی که فرض شود تنها عدد اندکی از خوانندگان به آن نیاز یا علاقه دارند؛

۳. ضبط لاتینی اعلام غیر مشهور خارجی یا کلمه‌های بیگانه؛

۴. معادل خارجی اصطلاحات (حرف آغازین این گونه معادلها، برخلاف اعلام، کوچک اختیار می‌شود)؛

۵. معرفی اجمالی اعلام غیر مشهور که در متن از آنها نام برده شده است؛

چند نکته:

ا- پانوشتهایی که به خط فارسی یا فارسی و لاتین است از راست آغاز می‌شود.

ب- شماره‌های پانوشته در هر صفحه مستقل و از شماره یک شروع گردد.

۷_ فهرست منابع:

در انتهای تحقیق پایانی فهرست کاملی از منابع و مآخذی که در متن اصلی تحقیق پایانی مورد استفاده قرار گرفته ارائه می‌گردد.

۱- در فهرست منابع به ترتیب، منابع فارسی، عربی و انگلیسی و ... ذکر می‌شود.

۲- کلیه منابعی که در متن ذکر شده‌اند، باید در فهرست منابع با مشخصات کامل آورده شود.

۳- کتاب‌نامه به ترتیب حروف الفبا تنظیم و شماره گذاری گردد.

۴- در صورت استفاده از قرآن و نهج البلاغه به ترتیب در ابتدای فهرست منابع بدون شماره گذاری آورده شود.

الف) کتاب

نام خانوادگی، نام، عنوان اثر، نام مترجم یا مصحح، شماره چاپ، محل انتشار، ناشر، سال انتشار

مانند: صدرالدین شیرازی، محمد، شواهد الربوبیه، ترجمه جواد مصلح، چاپ دوم، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۷۵ ه.ش.

۱- اگر پدیدآورندگان چند نفر باشند، در مورد اولی ابتدا نام خانوادگی سپس نام کوچک و در مورد دیگران ابتدا نام کوچک سپس نام خانوادگی ذکر می‌شود.

تبصره: هرگاه تعداد پدیدآورندگان زیاد باشد، به جای نام بردن تک تک آنها، پس از مورد اول عبارت «و دیگران» می‌آید.

۲- نام پدیدآورنده بدون القاب درج می‌شود، مگر آنکه پدیدآورنده به لقب شهرت عام داشته باشد.

۳- هرگاه پدیدآورنده نهاد یا سازمانی باشد، نام آن در مشخصات به عنوان پدیدآورنده می‌آید.

۴- نوبت چاپ یا ویرایش اثر، اگر چاپ و ویرایش اول نباشد، در مشخصات کتاب‌شناسی اثر ذکر می‌شود.

۵- الف و لام (ال) تعریف که در ابتدای اسامی عربی آورده می‌شود در تنظیم الفبایی نام نویسندگان لحاظ نگردد.

۶- اگر از یک نویسنده چند اثر مورد استفاده قرار گرفت، به جای تکرار نام خانوادگی و نام خط تیره ممتد به طول شش یا هشت حرف کشیده می‌شود. پس از آن نقطه گذاشته شود.

۷- هرگاه محل نشر یا ناشر یا تاریخ نشر کتابی معلوم نباشد به ترتیب به جای آنها در داخل قلاب [بی جا]، [بی نا]، [بی تا] می‌آوریم.

ب) مقاله

نام نویسنده، نام خانوادگی نویسنده، عنوان مقاله (داخل گیومه)، نام نشریه، نام مترجم (اگر اثر ترجمه باشد)، شماره، دوره یا سال یا جلد، شماره صفحات (صفحه آغازی - صفحه پایانی)

الف) در تک مؤلف: جواد آملی، عبدالله (۱۳۷۲). هدایت در قرآن (چاپ سوم). تهران: مرکز نشر فرهنگی اسراء.

ب) اینترنتی: ۱- نام خانوادگی و نام نویسنده ۲- عنوان سند ۳- پایگاه وبی ۴- تاریخ ۵- صفحه ۶- نشانی اینترنتی آورده می‌شود.

گزنی، علی. ۱۳۷۹. طراحی سیستمهای بازیابی اطلاعات بهینه در نرم افزارهای کتابخانه‌ای و علوم اطلاع‌رسانی. دسترسی در ۱۳۸۹/۷/۲ از وب سایت: <http://www.irandoc.ac.ir/ETELA>.

ج) مقالات: ابتدا نام مؤلف یا مؤلفان، سپس تاریخ انتشار، بعد عنوان مقاله، به دنبال آن نام مجله و شماره آن ذکر می‌شود آنگاه شماره صفحات آن مقاله در آن مجله با حروف مخفف صص. مانند حداد عادل، غلامعلی (۱۳۷۵)، انسان عینی، فصلنامه حوزه و دانشگاه، ش ۹، صص ۴۱-۳۵.

د) پایان‌نامه و رساله پس از ذکر عنوان باید ذکر شود که آن منبع پایان‌نامه کارشناسی ارشد یا رساله دکتری و به صورت چاپ نشده است، سپس نام دانشگاه به شکل زیر:
ایزدپناه، عباس (۱۳۷۱)، مبانی معرفتی مشاء و اهل عرفان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، چاپ نشده. دانشگاه قم.
ه) روزنامه: به صورت زیر:

محمودی، اکبر (۱۳۷۵، ۲۱ مهر) موانع توسعه در ایران، روزنامه کیهان، ص ۶.

و) فرهنگ‌نامه و دایرةالمعارف: در ارجاع نام سرپرست آورده می‌شود و بقیه موارد مثل کتاب عمل می‌شود مانند: بجنوردی، سید کاظم و همکاران (۱۳۷۷)، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (چاپ دوم)، تهران؛ مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی
ز) کنفرانس‌ها، سمینارها و گزارش‌ها: ارائه گزارش از همایش و سمینارها باید به شکل زیر باشد.

همایش بین‌المللی نقش دین در بهداشت و روان (۱۳۸۰)، چکیده مقالات اولین همایش بین‌المللی نقش دین در بهداشت روان، تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۸_ شماره گذاری، انتخاب قلم و صفحه آرائی

۱. شماره گذاری صفحات

أ. صفحات قبل از مقدمه شماره گذاری نمی‌شوند.

ب. شماره گذاری صفحات تحقیق پایانی از مقدمه شروع و در پایین وسط صفحه می‌باشد.

۲. شماره گذاری موضوعات:

عناوین اصلی در هر فصل تحقیق پایانی به عناوین فرعی و نیز عناوین فرعی به عناوین فرعی دیگر تقسیم می‌گردد. بنابراین برای شماره گذاری هر کدام از عناوین فرعی با دو عدد که با خط فاصله از یکدیگر جدا شده‌اند استفاده می‌گردد. عدد سمت راست بیانگر شماره عنوان اصلی و عدد سمت چپ شماره ترتیب عنوان فرعی مورد نظر است.

در صورتی که هر عنوان فرعی دارای زیر عنوان باشد. شماره هر زیر عنوان فرعی در سمت چپ عدد فوق‌الذکر قرار می‌گیرد. مثال: چنانچه «اقسام علم حصولی» دومین عنوان زیر فرعی از چهارمین عنوان فرعی مربوط به سومین عنوان اصلی باشد. می‌نویسیم: ۳-۴-۲- اقسام علم حصولی

۳. قلم‌هایی که در تایپ متن تحقیق پایانی مورد استفاده قرار می‌گیرد به شرح جدول زیر است:

تیتراصلی	زیرتیتراصلی	متن مقاله	ارجاع درون متن	احادیث و آیات در متن	احادیث و آیات در پاورقی	انگلیسی در متن	انگلیسی درون متن	انگلیسی در پاورقی
B Zar	B Zar	B Zar	B Zar	B Badr	B Badr	Times	Times	Times
۱۶ بولد	۱۴ بولد	۱۴	۱۰	۱۴	۱۰	۱۴	۱۲	۱۰

۴. صفحات تحقیق پایانی بصورت ساده و بدون استفاده از کادر و یا سر صفحه تایپ شوند.
۵. متن ها در یک امتداد باشد.
۶. حاشیه سمت راست و سمت چپ و پایین و بالایی صفحات ۲,۵ سانتی متر و فاصله بین خطوط و بین خطوط پانوش ۱ سانتی متر باشد.
۷. سطر اول هر پاراگراف در صفحات تحقیق پایانی باید شامل ۱ سانتی متر تورفتگی به سمت داخل باشد.
۸. نقل قولهای مستقیم باید حتماً داخل گیومه قرار گیرند.
۹. نقل قول و ترجمه آن در صورتی که متن اصلی نقل شده از نیم صفحه بیشتر باشد آن را با تورفتگی متمایز می کنند؛ مانند نمونه زیر:

امام خمینی (ره) درباره این سنت الهی و حقیقت شگفت هستی چنین می فرماید:

«کسی که با قدم عبودیت سیر کند و داغ ذلت بندگی را در ناصیه خود گذارد و وصول به عز ربوبیت پیدا کند. طریق وصول به حقایق ربوبیت سیر در مدارج عبودیت است و آنچه در عبودیت از انیت و انانیت مفقود شود در ظل حمایت ربوبیت آن را می یابد تا به مقامی رسد که حق تعالی سمع و بصر و دست و پای او شود، چنان که در حدیث صحیح و مشهور بین فریقین وارد است ...»

۱۰. در مورد اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می شود (غیر از جدولها و نمودارها) هرگاه عدد کمتر از ۱۰ باشد آن عدد با حروف نوشته می شود، مثل چهار یا هفت و هرگاه ۱۰ و بزرگتر از ۱۰ باشد به صورت عدد نوشته می شود، مثل ۴۶

توجه:

- ✓ فقط بدنه اصلی تحقیق پایانی به صورت پشت و رو پرینت و مابقی در یک صفحه مجزا صورت پذیرد.
- ✓ حتما اصل فایل اثر (word و pdf) را به مسئول پژوهش تحویل دهید.
- ✓ به جهت یکسان بودن، رنگ جلد پایه هشت بدون رنگ باشد.
- ✓ همزمان از آیه یا روایت همراه با ترجمه در متن تحقیق پایانی استفاده نشود.
- ✓ در تحقیق پایانی رعایت فصل بندی الزامی است.
- ✓ حجم بدنه اصلی تحقیق پایانی باید ۳۵ تا ۴۵ صفحه می باشد. (کمتر از این صفحات نمره کسر می گردد و کمتر از ۳۰ صفحه غیر قابل قبول است)

آرم مدرسه

عنوان تحقیق پایانی (Titr-bold: ۲۲)

استاد راهنما: (Titr: ۱۵)

نام مدرسه: (Titr: ۱۵)

نام و نام خانوادگی محقق:
(Titr: ۱۶)

شماره پرونده مرکز مدیریت : (Titr: ۱۶)

پایه: (Titr: ۱۴)

(فصل + سال) (Titr: ۱۴)
(مثلا : پاییز ۱۳۸۹)